

Силабус
навчальної дисципліни
«ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ
МАЙСТЕРНОСТІ»

Спеціальність
017 «Фізична культура і спорт»
Галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»
освітній рівень - бакалавр

1. Загальна інформація	
Назва факультету	Фізичної культури та спорту
Освітня програма (назва, рівень вищої освіти, форма навчання)	Фізична культура і спорт, перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, денна форма навчання
Навчальний рік	2020-2021
Кафедра (назва, адреса, телефон, e-mail)	Психології та педагогіки Каб. 313, корпус Ц +38(050)6717085 e-mail: kafpsyped@gmail.com
Керівник кафедри (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, контактний e-mail)	Яланська Світлана Павлівна, доктор психологічних наук, професор, завідувачка кафедри психології та педагогіки e-mail: yalanskasvetlana@gmail.com
Викладачі, що викладають дисципліну (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, контактний e-mail)	ЯЛАНСЬКА СВІТЛАНА ПАВЛІВНА (лектор) Посада: завідувач кафедри Науковий ступінь: доктор психологічних наук Вчене звання: професор e-mail: yalanskasvetlana@gmail.com Контактний телефон: +38(066)3930091 ЯЛАНСЬКА СВІТЛАНА ПАВЛІВНА (викладач практичних занять) Посада: завідувач кафедри Науковий ступінь: доктор психологічних наук Вчене звання: професор e-mail: yalanskasvetlana@gmail.com Контактний телефон: +38(066)3930091
Особа, відповідальна за силабус	Яланська Світлана Павлівна, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології та педагогіки e-mail: yalanskasvetlana@gmail.com
Рік навчання (рік, на якому)	II (другий)

<i>реалізується вивчення дисципліни)</i>	
Семестр (семестр, на якому реалізується вивчення дисципліни)	3 (третій)
Тип дисципліни (обов'язкова/вибіркова)	Вибіркова
Обсяг дисципліни (кількість кредитів ЄКТС, загальна кількість годин)	4 кредити /120 годин
Кількість годин (лекції, практичні заняття, самостійна робота студентів)	Л-18 год П-22 год СРС-80
Мова навчання	Українська
2. Опис дисципліни	
Загальна характеристика	Навчальна дисципліна «Основи педагогічної майстерності» є вибірковою навчальною дисципліною, яка займає чільне місце в освітній програмі «Фізична культура і спорт», забезпечуючи формування як загальних, так і фахових компетентностей у майбутніх бакалаврів фізичної культури та спорту.
Мета вивчення дисципліни	Мета навчальної дисципліни «Основи педагогічної майстерності»: ознайомити студентів з основами педагогічної майстерності як науки; сприяти формуванню професійного світогляду та здатності застосовувати психолого-педагогічні компетентності на практиці.
Предмет вивчення дисципліни	Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасні підходи до проблем педагогічної майстерності.
Цілі навчання (основні завдання вивчення дисципліни)	Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи педагогічної майстерності» є формування у студентів психолого-педагогічних компетентностей, які сприяють їх професійному становленню, а також самореалізації; формування у студентів потреб професійного педагогічного розвитку; усвідомлення студентами творчого характеру педагогічної праці, закономірностей педагогічної діяльності, її цілісної структури, мети, специфіки, рівнів професійної майстерності учителя, суб'єктних засад педагогічної діяльності, вимог до

	професійно-значущих якостей педагогічних працівників; формування у студентів гуманної позиції, розуміння мети і завдань власної педагогічної діяльності; оволодіння механізмами творчої самореалізації в професійній діяльності та шляхами професійного самовдосконалення; набуття знань та практичних умінь організації професійно- педагогічної діяльності як розвиваючої взаємодії; ознайомлення з новаторським педагогічним досвідом, шляхами створення творчої лабораторії вчителя; розвиток культури мислення, мови, мімічної та пантомімічної виразності, педагогічної техніки та ораторського мистецтва, майстерності педагогічного спілкування.
Пререквізити	Дисципліни, базові знання яких та результати навчання необхідні студенту для успішного навчання та опанування компетентностями з дисципліни «Основи педагогічної майстерності»: «Вступ до спеціальності», «Педагогіка» та ін.
Пореквізити	Знання з основ педагогічної майстерності можуть бути використані під час вивчення таких навчальних дисциплін, як: «Загальна теорія підготовки спортсменів», «Основи спортивного менеджменту та маркетингу», «Психологія», «Психологія спорту, здоров'я та здорового способу життя».
	3. Структура і зміст дисципліни
Змістовий модуль 1. Основи педагогічної майстерності	Тема 1-3. Зміст та структура педагогічної діяльності вчителя. Поняття про педагогічну діяльність як вид професійної діяльності, її особливості, сутнісні ознаки. Суспільна значущість професії вчителя. Творчий характер професійно-педагогічної діяльності учителя. Професійно-педагогічна діяльність як мета-діяльність, особливості рефлексивного педагогічного управління діяльністю учасників освітнього процесу. Поняття про функції педагогічної діяльності, її види, значення. Єдність і взаємозв'язок функціональних компонентів педагогічної діяльності. Психологічна структура педагогічної діяльності, специфіка мети, ієрархія цілей, особливості суб'єкта та об'єкта педагогічної діяльності, її предмета, засобів, результату. Технологічні основи професійно-педагогічної діяльності. Поняття про мікроструктуру професійно-педагогічної діяльності, педагогічну дію як первинну функціональну одиницю педагогічної діяльності. Педагогічні ситуації та педагогічні задачі, їх співвідношення. Види педагогічних задач, їх класифікація. Ієрархія педагогічних задач у практичній діяльності вчителя. Вправність учителя у вирішенні педагогічних задач як основа творчої педагогічної діяльності. Процес розв'язування педагогічних задач, характеристика основних етапів прийняття педагогічних

рішень, їх зв'язок із загальною структурою творчих процесів. Співвідношення педагогічної логіки, алгоритмічності та творчості, педагогічної імпровізації у вирішенні педагогічних задач. Роль педагогічних умінь у вирішенні педагогічних задач, їх сутність, види, характеристики. Умілість педагога як основа його майстерності. Індивідуальний стиль педагогічної діяльності, його значення для майстерності і творчості вчителя.

Тема 4-5. Шляхи розвитку педагогічної майстерності.

Поняття про педагогічну майстерність та її значення для становлення вчителя професіонала. Структура педагогічної майстерності: гуманістична спрямованість, професійна компетентність, педагогічні здібності, педагогічна техніка. Зміст, взаємозв'язок і взаємозумовленість складових педагогічної майстерності. Поєднання соціальної, предметної та особистісної спрямованості професійної майстерності вчителя. Сучасні соціально-педагогічні передумови розвитку педагогічної майстерності в контексті гуманістичної педагогічної парадигми. Становлення та розвиток ідеї педагогічної майстерності та творчості в історії зарубіжної та вітчизняної педагогічної думки. Творчість як основа високоефективної майстерної педагогічної праці. Рівні педагогічної майстерності, етапи їх становлення та розвитку. Критерії педагогічної майстерності: доцільність, продуктивність, оптимальність, творча активність. Джерела та шляхи формування педагогічної майстерності. Індивідуальна та колективна творчість вчителів.

Тема 6. Особистість педагога як об'єкт професійного саморозвитку та самовдосконалення.

Професійне самовдосконалення вчителя, його сутність, задачі, етапи, рушійні сили. Самовиховання та самоосвіта як шляхи професійного зростання учителя, їх принципи, зміст, засоби, методи, прийоми. Підвищення кваліфікації та безперервна освіта в системі професійно-педагогічного самовдосконалення сучасного вчителя. Поняття про творчу лабораторію вчителя. Шляхи, етапи, технологія її створення. Підготовка вчителя до уроку. Організація роботи вчителя над собою. Педагогічний досвід у системі професійної творчості та майстерності вчителя. Критерії, технології вивчення, узагальнення, впровадження передового педагогічного досвіду. Зразки новаторського педагогічного досвіду. Система накопичення власного педагогічного досвіду.

Тема 7. Культура педагогічної взаємодії. Педагогічна техніка вчителя.

Поняття про педагогічну техніку, її роль у системі професійної майстерності учителя, основні елементи та засоби педагогічної техніки. Характеристика вербальних засобів педагогічної техніки. Мовлення вчителя, його значення для професійно-педагогічної діяльності. Психолінгвістичний аспект педагогічного мовлення. Вимоги

	до лексичної досконалості, грамотності, логічності, виразності професійного мовлення педагога. Психофізіологічні можливості, структура голосового апарату людини, властивості, умови його оптимального використання у педагогічній праці. Проблема профілактики голосових професійних захворювань педагогічних працівників. Характеристика невербальних засобів педагогічної техніки, їх функціональне значення та особливості. Міміка вчителя, її елементи, засоби виразності та умови продуктивного використання. Пантомімічна культура вчителя. Особливості та умови ефективності педагогічних жестів, пози, ходи вчителя. Зовнішність вчителя як важлива складова педагогічного іміджу. Тема 8-9. Педагогічне спілкування, педагогічний такт та професійна діяльність вчителя. Педагогічний конфлікт. Зміст педагогічного спілкування як виду професійної діяльності вчителя, його функції та види. Специфіка педагогічного спілкування, єдність функціонально-рольової та особистісно орієнтованої комунікативної поведінки учителя. Суб'єкт-суб'єктний характер педагогічних стосунків і специфіка позицій у них учителя та учнів. Вимоги до організації процесу педагогічного спілкування. Поліфункціональність педагогічного спілкування. Характер педагогічного спілкування: функціонально-рольове й особистісно орієнтоване, їх взаємозв'язок у педагогічній взаємодії. Риси особистісно орієнтованого вчителя. Прибудови у спілкуванні. Бар'єри спілкування (фізичний, психологічний, соціальний, гностичний, естетичний та інші). Вербальне та невербальне спілкування. Структура педагогічного спілкування: моделювання, початковий етап, управління спілкуванням, аналіз і моделювання нової системи взаємодії. Поняття стилю педагогічного спілкування. Основні стилі спілкування як вияв характерних особливостей педагогічної взаємодії. Вплив стилю спілкування на характер педагогічної взаємодії. Моделі спілкування педагога. Комунікативні задачі, їх аналіз, прогноз, вирішення. Педагогічна етика та її відображення у спілкуванні. Правила педагогічного спілкування. Педагогічний такт як основа комунікативної культури педагога та міра педагогічно доцільного впливу вчителя на учнів. Сутність, функції та компоненти (психологічний, морально-етичний, естетичний, технологічний) педагогічного такту. Умови опанування педагогічним тактом. Функції і принципи педагогічного такту. Особистісно-діалогічне педагогічне спілкування як передумова запобігання конфліктів у педагогічній діяльності, його ознаки. Педагогічний конфлікт, характеристика його типів. Причини педагогічного конфлікту. Структура, динаміка, основні етапи конфлікту. Технології його розв'язання.
4. Підсумковий контроль	
Загальна система	Участь у роботі впродовж 3 семестру/залік

оцінювання	70%/30% за 100-бальною шкалою			
Шкала оцінювання: національна та ЄКТС	100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого курсового проекту (роботи)	
	90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно	
	82 – 89	B – дуже добре	4 – добре	
	74 – 81	C – добре		
	64 – 73	D – задовільно	3 – задовільно	
	60 – 63	E – достатньо		
	35 – 59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно	
	0 – 34	F – незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни		
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент відвідав усі практичні заняття. Для допуску до заліку необхідно мати не менше 35 балів поточної успішності.			
Вид підсумкового контролю	Підсумковим контролем є диференційований залік (4 семестр). Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».			
Критерії оцінювання екзамену/диференційованого заліку	Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.			
Максимальна кількість балів	100			
Мінімальна кількість балів, що демонструє рівень засвоєння дисципліни	60			
5. Інформаційне, методичне та матеріально-технічне забезпечення				
Інформаційне забезпечення з фонду та репозитарію НТБ університету	Науково-технічна бібліотека Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»: 1. Атаманчук Н.М. Психологія : конспект лекцій / Н.М. Атаманчук, В.А. Ткаченко, О.Г. Штепа.– Полтава : ПолтНТУ, 2010. –108 с.			

	2. Волкова Н.П. Педагогіка: навч. посіб. (рек. МОН) / Н.П. Волкова. – 4-те вид., стер. – К. : Академвидав, 2012. – 616 с. 3. Бенеш Г. Психологія : довідник. – К. : Знання Прес, 2007. – 510 с. 4. Кузьмінський, А.І. Педагогіка : підручник / А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко. – К. : Знання, 2007. – 447 с. 5. Педагогічна майстерність : підручник / За ред. І.А. Зязюна. – К. : Вища шк., 2004. – 422 с. 6. Педагогічна майстерність : підручник / За ред. І.А. Зязюн. – К., 2008. – 376 с. 7. Ягупов В.В. Педагогіка : навч. посіб. – К. : Либідь. – 2003. – 560 с. Репозитарій НТБ: 1. Яланська С. П. Психологія творчості: навчальний посібник / С. П. Яланська. – Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2018. – с. 182. http://reposit.pntu.edu.ua/handle/PoltNTU/6779
Методичне забезпечення	1. Робоча програма з дисципліни «Основи педагогічної майстерності» для студентів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» / Укл. С. П. Яланська, Полтава, 2020 року. – 12 с. 2. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Основи педагогічної майстерності». 3. Плани практичних занять з дисципліни «Основи педагогічної майстерності». 4. Питання і завдання для самостійного опрацювання студентами. 5. Перелік питань до підсумкового контролю знань.
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія 318-Ц теоретичного навчання, проектор, мультимедіа
6. Оригінальність навчальної дисципліни	
Оригінальність дисципліни	Авторський курс, викладання українською мовою
Розміщення на дистанційній платформі	Платформа дистанційної освіти університету Moodle https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=2437
7. Література	
Обов'язкова	1. Бабич Н.Д. Основи культури мовлення // Педагогічна майстерність: Хрестоматія: Навч. посіб. / Упоряд.: І.А. Зязюн, Н.Г. Базидевич та ін.; За ред. І.А. Зязюна. – К.:

	Вища школа, 2006. – 232 с. 2. Гузій Н.В. Майстерність, творчість, професіоналізм учителя-вихователя в історії педагогічної думки. – К.: НПУ, 2002. – 165 с. 3. Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б., Вахрушева Т. Ю. Педагогічна майстерність викладача: Навчальний посібник. – Х.: Вид-во НФаУ, 2009. – 140 с. 4. Педагогічна майстерність: Хрестоматія: Навч. посіб./ Упоряд.: І.А. Зязюн, Н.Г. Базилевич, Т.Г. Дмитренко та ін.; За ред. І.А. Зязюна. – К.: Вища школа, 2006. – 356 с. 5. Педагогічна майстерність : підручник / За ред. І.А. Зязюн. – К., 2008. – 376 с. 6. Основи педагогічної майстерності: практикум / Холковська І.Л., Волошина О.В., Губіна С.І. – Вінниця «Твори» – 2019. – 240 с.
Додаткова	1. Кучерявець В.Г. Основи педагогічної майстерності: Практикум. – Ніжин: НДПУ, 2002. – 55 с. 2. Моляко В. О. Психологічна теорія творчості / В.О. Моляко // Обдарована дитина – Київ : – 2004. – № 6. – С. 2–9. 3. Токарева Н. М. Вікова та педагогічна психологія : навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / Н. М. Токарева, А.В. Шамне. – Київ, 2017. – 548 с. 4. Яланська С. П. Психологія творчості: навчальний посібник. 2-ге вид. / С. П. Яланська. – Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2018. – 182 с.